

Jesper Tynell har med bogen Mørkelygten begået en vigtig bog om embedsværkets magtadministration.

Anmeldelse: Mørkelygten – om kunsten at regne baglæns

Artikel

Gæster

17.08.15

af Egon Petersen, ekstern lektor og ledelseskonsulent (ep@lead.eu)

0

LEDELSE

Cavling-journalist har begået en bog, der sætter stærkt projektørlys direkte ind i den mørke lygte, der har lagt sig over embedsværket de senere år.

I bogen Mørkelygten sætter journalist Jesper Tynell fokus på, hvordan embedsværket aktivt manipulerer og vildleder offentligheden og Folketinget i en lang række kendte sager, der måske kunne have faldet anderledes ud, hvis idealet om et oplyst demokrati var blevet efterlevet.

 Synes godt om 0
FACEBOOK

 TWITTER

 LINKEDIN

 GOOGLE+

 E-MAIL

Ny på DenOffentlige?

Bestil vores nyhedsbrev - og få automatisk artikler, debat og konstruktiv viden om velfærdssamfundet.

- *Det er gratis*

Mørkelygten er et begreb som ministerielle embedsmænd ifølge bogen anvender, når de betegner situationer, hvor de overfor Folketinget, pressen og befolkningen skriver, så de giver indtryk af, at ”regeringen belyser en sag fuldt og helt, men i realiteten kaster mørke over dele af den uden at sige noget direkte forkert”.

Hensigten er at vildlede offentligheden og give et fortegnet og manipuleret indtryk af virkeligheden, uden at ministeren og ministeriet kan fanges i at tale direkte usandt eller foretage sig noget klar ulovligt for derved at skabe opbakning til regeringens politik. (*løvrigt et forhold, som bl.a. Bo Smith Udvalget er igang med at afdække*)

Bogen beskriver og dokumenterer, hvordan Mørkelygtens logik udfoldes, hvor der udadtil siges noget med stor overbevisning og autoritet, mens der indadtil arbejdes bevidst på diverse dækmanøvrer, fordi man godt ved, det forholder sig anderledes.

Find flere bog anmeldelser her

Slår en mytologisk fordom ihjel

Jesper Tynell afdækker, hvordan mørkelygten er brugt aktivt i nogle af de senere års væsentlige sager. Måske havde Folketinget ikke besluttet at deltage i Irakkrigen, som viste sig at overtræde Folkeretskonventionen, nedlæggelsen af Arbejdsformidlingen i forbindelse med kommunalreformen (strukturenreformen) og overtrædelse af EU-retten for blot at nævne en række af de sager, der behandles i bogen.

Bogen slår en pæl igennem en bred folkelig og politisk opfattelse af, at embedsværket professionelt og neutralt varetager borgernes og Folketingets interesser. Den afdækker, hvordan embedsværket i dag er ensidig interessevaretager af regeringens og ministrenes magtpolitiske interesser, og derfor modsat, hvad vi ønsker at tro, ikke agerer uafhængigt, fagligt og sagligt i forhold til den siddende regering og Folketinget.

Tilmed gør forfatteren igen og igen opmærksom på, at embedsmænd er underlagt et Ministerstyre, hvor den vidtgående lydighedspligt i mange tilfælde undergraver kravene om lovlighed, sandhed og saglighed. For embedsmænd står pligten til at adlyde over pligten til at tale sandt. Kun hvis noget er klart ulovligt og usandt, så er det legitimt at sige fra, men hvornår er noget klart usandt og ulovligt, og hvem skal afgøre det?

Tvivlen kommer den overordnede til gode. Lydighedspligten har forrang, og så er der pludselig meget stor elasticitet i faglighedskravet, der underordnes lydighedspligten og karriereambitionerne til skade for den demokratiske ånd.

Troværdigt, skarpt og væsentligt bidrag til debatten

Bogens forfatter er radiojournalist ved P1's Orientering, Jesper Tynell, der har dedikeret sin karriere til at afsløre sager, hvor saglige og faglige kommer i baggrunden for at gennemtrumfe eller skjule væsentlige forhold. Han fik tilbage i 2009 Cavlingprisen for at have gravet en række juridisk-politiske sager frem om, hvordan tidligere beskæftigelsesminister og nuværende finansminister, Claus Hjort Frederiksen og hans embedsmænd i en række sager handlede lovstridigt eller forbrød sig mod vanlige principper i demokratiet.

Med udgangspunkt i Cavlings journalistiske ånd, grundighed og et bemærkelsesværdigt drive, har Jesper Tynell siden 2010 opsøgt og holdt hemmelige møder med 45 embedsmænd, hvor indgangen i første omgang var at afdække, hvilket fagligt albuering embedsmænd har i et ministerium.

Men bogen og Jesper Tynell har et videre sigte.

Mørkelygten giver et meget spændende og grundigt indblik i, hvilke metoder der anvendes i centraladministrationen, hele ånden og organisationskulturen, og gør op med myten om den neutrale embedsmand. Bogen viser, at det er karrierefremmende for embedsværket at medvirke til at forlede folkevalgte og vælgere for at sikre regeringens indflydelse og genvalg.

Tynell konkluderer, at embedsværkets vidtgående lydighedspligt og den nuværende ansættelses- og forfremmelsespolitik, hverken understøtter demokrati eller effektive samfundsløsninger.

En meget vigtig bog

Det er et imponerende stykke journalistisk arbejde, der fremlægges på en spændende måde i Mørkelygten. Grundig research kombineret med kritiske og saglige analyser, der viser, hvordan embedsmænd "regner baglæns", og tilskærer og manipulerer med tal, jura og fakta, der på overfladen ser fagligt-saglige ud. I virkeligheden er der ofte tale om vildledning af offentligheden, pressen og folketinget, så regeringen og den respektive minister kan få sin politik igennem.

Find flere boganmeldelser her

Det er forstemmende læsning og ikke mindst et demokratisk problem, at regeringen kan bruge embedsværkets vidensmonopol til at tiltage sig mere magt, end den har mandater til. Denne tendens til afdemokratisering forstærkes f.eks. af den nye offentlighedslov, der trådte i kraft ved årsskiftet 2014-15. Nu er der givet vide undtagelser for aktindsigt, der betyder, at politisk-taktiske hensyn kan blive afgørende for, hvad offentligheden får at vide.

Når anonyme embedsmænd fra Udenrigsmysteriet i bogen Mørkelygten fortæller, at de udførte politisk bestillingsarbejde for Fogh-regeringen og leverede et juridisk grundlag for dansk deltagelse i Irakkrigen, hvor juraen blev "bøjet" til det yderste, ja så er det bekymrende at den nye Venstre mindretalsregering, som en af sine første handlinger [lukkede Irak- og Afghanistankommissionen](#). Hvis en udenlandsk stat som en af sine første handlinger lukkede en uafhængig kommission, der kunne sætte kritisk fokus på centrale folk fra regeringspartiet og regeringens støttepartier, så havde den danske presse måske været mere kritisk. Pressens rolle som vagthund for et oplyst demokrati får med andre ord [stadig ringere vilkår](#).

Efter at have læst Mørkelygten, så kan man som læser undre sig over, hvad vi skal med alle de spin-doktorer i regeringsapparatet, når nu embedsmændene er blevet så politiserende og optræder på den samme arena, som spin-doktorerne. Hvor er DJØF som faglig organisation, og er det overhovedet en ambition om at etablere ansættelsesvilkår og formulere en etik, som forpligter dens medlemmer til "at stå værn om det almene vel"?

Den danske løsning, hvor Folketinget henvises til at søge sin rådgivning hos den, der skal kontrolleres, nemlig regeringen, sikrer ikke et oplyst demokrati, som forfatteren har som ideal. Et serviceeftersyn er stærkt tiltrængt. 3Hvad bør være spillereglerne for embedsværket og politikerne, og hvordan sikres et oplyst demokrati?

Tynells bog er en kritisk projektør, der lyser direkte ind i magtens baglokale. Han fokuserer på og afdækker magtspillet, og læseren får en fin fornemmelse af, hvordan embedsmændene anvender "Mørkelygten". Her er en journalist, der er i stand til kritisk at læse, gennemskue, analysere og formidle de ofte komplicerede tal, juridiske spidsfindigheder og formuleringer, som embedsværket anvender til at markedsføre regeringens politik.

Jeg kan stærkt anbefale Mørkelygten for de som gerne vil oplyses og vide mere. Hatten af for et lærerigt, godt og spændende stykke journalistisk arbejde.

Mørkelygten - embedsmænd fortæller om politisk tilskæring af tal, jura og fakta, af Jesper Tynell, Forlaget Samfundslitteratur, 2014

Emneord: [Boganmeldelse](#), [Mørkelygten](#), [Jesper Tynell](#), [Embedsværk](#), [Skandaler](#)

Gæster på DenOffentlige.dk

 DenOffentlige.dk

Redaktionen på DenOffentlige udvælger og prioriterer hver dag indholdet på DenOffentliges forside og temasider. Historier, der ikke har en aktiv bruger som afsender, men som stilles til rådighed...

[SE PROFIL »](#)

Aktivitet: Artikler: **198** | Events: **6** | Kompetenceområder: **8**

Er du også aktiv i og omkring den offentlige sektor, så læs om mulighederne for at blive udgiver på DenOffentlige.dk her.

[Læs mere her](#)